

Matej Froelich.

(Spisal *J. Benkovič.*)

Mož, čegar ime je pred tem spisom, v Slovincih pač ni mnogo znan, vendar je med slovenskimi pisatelji svoje dobe tak posebej, da je vredno nekoliko ga označiti.

Matej Froelich (Frelih) se je porodil v Lozicah pri Vipavi 11. kimovca leta 1828. Gimnazijske študije je zvršil v Ljubljani, kjer je bil tri leta jeden prvih gojencev v novoustanovljenem Alojzijevišču. Leta 1850. je stopil v semenišče in bil dné 30. velikega srpana l. 1854. posvečen v mašnika. Služil je za kapelana v Spodnji Idriji in v Stari Loki. Leta 1865. je postal župnik na Premu, od tod je šel leta 1870. za župnika v Lašče in leta 1885. za župnika in dekana v Trebnje na Dolenjskem. Tu je umrl nenadoma od kapi zadet dné 1. svečana l. 1892.

Pisateljsko pero je dal Froelichu v roko šentviški vikarij Matija Vertovec, ki je bil sam spreten in marljiv pisatelj († 1851). Svoje spise je objavljajl Froelich s podpisi: *Vesel, Vitoški, Hilarius, V—l, F., —f—,*

—l, —e— itd., ali pa brez podpisa. Kot 18letni dijak je objavil prvi svoj spis: „Jurček gre na ptuje“ v „Novicah“ l. 1846.

Ko je l. 1848. buknil upor, in se je slovenski narod probudil, prenehalo je poučevanje v šolah, in večji dijaki so opasali sabljo ter se uvrstili med narodno stražo. Froelich je bil jeden prvih med temi boje-

vitimi „junaki“ ter je s tolikim navdušenjem in ponosom nosil puško, kakor bi usoda cele Slovenije bila v oblasti njega samega in njegove svetle puške.

V Alojzijevišču so dijaki ustanovili domači dijaški list „Daničico“, kateremu je bil Froelich urednik; v njem je objavil več svojih pesniških poskusov. Kot slovenski graničar

s puško na rami na straži hodeč gori in doli je v pesmice izlival svoje misli: svoje navdušenje za narodno prosveto ter gnjev na klevetnike; ob jednom pa je v svoji viharni mladeniški domišljiji norce bril s celim svetom. Pred seboj imam šest zvezkov njegovih „različnih pesmic“, katere je zložil l. 1848. Poslej njegovo pero ni več mirovalo do starih let. Zadnji pesniški zvezek je dovršil leta 1869. Nekatere svoje speve je objavil v „Cerkvenem Časopisu“ leta 1849., v „Danici“ (zlasti l. 1850.—1854., 1858, 1862. itd.), v „Novicah“ (1856 do 1870), v raznih koledarjih in drugod.

Matej Froelich.

Kot bogoslovec je bil s svojim sošolcem Janezom Božičem jako marljiv. Bila sta si po duhu zelo sorodna. Božič, rojen l. 1829. v Lescah, je bil par let kapelan, potem je bil slušatelj filologije na Dunaju, nato suplent na gimnaziji na Reki; pozneje urednik v Celovcu. Umrl je 28. velikega travna l. 1884. kot vpokojen kapelan v Kortah na Koroškem.